

Hr Tiit Riisalo
Majandus- ja infotehnoloogiaminister
Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 30.11.2023 nr 2-1/2023/4932

Meie 15.12.2023 nr 5.1-1/148-1

Arvamus määruse „Eesti numeratsiooniplaan“ muutmise määruse eelnõu kohta

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL) on analüüsinud Teie poolt arvamuse esitamiseks saadetud ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 21. mai 2018. a määruse nr 25 „Eesti numeratsiooniplaan“ muutmise määruse eelnõud (edaspidi: eelnõu) ja esitab käesolevaga selle kohta oma arvamuse.

ITL-i ei toeta eelnõu § 1 punktiga 5 kavandatavat muudatust, millega reguleeritakse teenuse lühinumbritele helistamise tavatariifi, et see ei oleks suurem riigisisesele telefoni- või mobiiltelefoninumbrile helistamise tasust. Oleme seisukohal, et nii olulist ja töömahukat muudatust ei saa jõustada juba 01.01.2024, vaid see vajab turuosalistega läbi arutamist ning oluliselt pikemat üleminekuaega.

Põhjendame oma seisukohta järgmiselt:

Vastavalt määruse „Eesti numeratsiooniplaan“ § 10 lõikele 6 jagunevad teenuse lühinumbrid kolmeks:

- 1) tarbijale tasuta numbrid (sideettevõtja halduskulu kannab sisuteenuse osutaja või hädaabinumbrite jms elutähtsate numbrite puhul sideettevõtja);
- 2) eritariifita numbrid, kus kehtib lühinumbrile helistamise tavatariif (sideettevõtja halduskulu kantakse tarbija makstavast tavatariifist);
- 3) eritariifiga sisuteenuse numbrid (osa tarbija makstavast eritariifist katab halduskulu, ülejäänud on sisuteenuse eest ja läheb sisuteenuse pakkujale).

Eelnõuga kavandatakse keelata sideettevõtjal edaspidi küsida „lühinumbrile helistamise tavatariifi“, ning selle asemele tahetakse kehtestada „põhitariif“, mis eelduslikult on pigem lähedane olukorrale „tarbijale tasuta“.

See tähendab, et sideettevõtja vaates kaob ära nende lühinumbrite halduskulu katteallikas. Märgime, et lühinumbrite haldamine põhjustab sideettevõtjale rohkem haldus- ja tööjõukulu (erinevalt tavanumbritest). Seega peab sideettevõtja selle kulu edaspidi katma oma muude teenuste arvelt või nõudma sisuteenuse pakkujalt, et see muudaks numbriga „tarbijale tasuta“ numbriks või „eritariifseks numbriks“.

Praktikas tooks see muudatus kaasa järgneva:

- Eestis kasutusel oleva üle 100 lühinumbriga puhul tuleb tänased sisuteenuspakkuja-sideettevõtja vahelised lepingud uuesti läbi rääkida ja vastavalt tulemustele ära muuta või lõpetada;
- Sisuteenuse pakkujad peavad lühinumbrist loobumisel ja selle asendamisel tavatelefoninumbriga viima muudatuse sisse oma äridokumentidesse (lepingud, blanketid, tingimused jms) ja teavitama muutunud kontaktnumbrist lühinumbriga kasutajaskonda. Sama juhul kui nad võtavad asenduseks 800 või 900 seeria numbriga;
- Sisuteenuse pakkujad peavad lühinumbriga kasutamise jätkamisel muudetud tariifiga (st eritariifseks või kliendile tasuta kujul) teavitama muudatusest lühinumbriga kasutajaskonda;
- Sideettevõtjad peavad üle 100 lühinumbriga puhul ükshaaval muutma ära nende arveldusloogika IT- ja arveldussüsteemides;
- Sideettevõtjad peavad muudatused sisse viima oma hinnakirjadesse.

Eelnõu mõjude analüüs on puudulik:

Vastavalt eelnõu seletuskirjale (punkt 4, lk 5) puudub eelnõul majanduslik mõju. Tegelikult on mõju ettevõttele peetud nii ebaoluliseks, et seda pole isegi määruse mõjude all nimetatud (ka puudevana).

Eelnõu seletuskirjast ei nähtu, et oleks analüüsitud (sh tehtud sisuteenuse pakkujate seas küsitlus), kui suur osa sisuteenuse pakkujatest loobuks lühinumbriga kasutamisest kui selle kasutuskulu tõuseks. Seega puudub ka hinnang, kui palju väheneks lühinumbriga loobumisel nende riigilõivust laekuv riigipoolne tulu.

Leiame, et enne kõnealuse muudatuse tegemist tuleb teha mõjuanalüüs, kas eelnõu seletuskirjas soovitud „turutõrke kõrvaldamine“ ei anna tulemuseks hoopis selle turusegmendi olulise kokkukuivamise või kokku kukkumise.

Lisaks märgime, et eelnõus on „põhitariifi“ definitsioon ebaõnnestunud:

Eestis on olemas ja kasutusel ka sellised riigisisesed mobiiltelefonivõrkude numbrid (nt Top Connect jms mobiilinumbrid), millele helistamise tariif on täna kõrgem kui „*lühinumbrile helistamise tavatariif*.“ Praktikas ei eksisteeri sideettevõtetal sellist ühteainust tasumäära nagu seletuskirja definitsioonis märgitud „*mis ei ole kõrgem sideteenuse lepingus sätestatud riigisisesele telefoni- või mobiiltelefoninumbrile helistamise tasust*“.

ITL-i ettepanekud:

Teeme ettepaneku korraldada lühinumbrite tariifide võimalike muudatuste teemal arutelu, kus MKM ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti selgitavad turuosalistele eelnõuga kavandatavat muutmisevajadust, sideettevõtted selgitavad, mida see muudatus praktikas kaasa tooks, ning osapooled saavad võimalikud alternatiivid läbi arutada.

Ühtlasi teeme ettepaneku kehtestada lühinumbrite tariifi puudutavatele turuosalistega läbiräägitud muudatustele ülemineku aeg ehk jõustada võimalikud muudatused 1 aasta möödumisel pärast nende vastuvõtmist. Selgitame, et siinkohal tuleb meie hinnangul lähtuda elektroonilise side seaduse § 31 lõikest 2, mis sätestab, et kui numeratsiooniplaani määrusega piiratakse numeratsiooni kasutaja õigusi, jõustub see numeratsiooni kasutaja õigusi piiravas osas pärast ühe aasta möödumist selle avaldamise päevast arvates. Leiame, et 1 aasta on mõistlik tähtaeg arvestades selle muudatuse ärilist mõju sideettevõtetele ja sideteenuse pakkujatele ning muudatuse rakendamiseks vajalike tööde mahtu.

Loodame, et leiate võimaluse meie seisukohti ja ettepanekuid eelnõu edasises menetluses arvestada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Doris Pöld
Tegevjuht

Keilin Tammepärg, keilin.tammeparg@itl.ee